GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W PORAJU
42-360 Poraj ul. Górnicza 21
tel. 34/314-56-29; 34/314-48-52
e-mail: gops@ugporaj.pl
NIP 577-18-29-420 REGON 151005530

GOPS.033.2.2022 Poraj, dnia 11 marca 2022 roku

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PORAJU ZA 2021 ROK

ROZDZIAŁ I
UREGULOWANIA PRAWNE I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poraju powołano uchwałą nr 39/XI/90 Gminnej Rady Narodowej w Poraju z dnia 16.01.1999 r. Jest samodzielną jednostką organizacyjno – budżetową wchodzącą w skład administracji zespolonej Gminy Poraj, wykonującą zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i pomocy społecznej.

Zakres wykonywanych zadań i kompetencji ośrodków pomocy społecznej wyznaczają następujące przepisy:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
- ustawa z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
- ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych
- ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości
- ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych
- ustawa z dnia 11 września 2019 roku prawo zamówień publicznych
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
- ustawa z dnia 02 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych
- ustawa z dnia 07 września 1991 roku o systemie oświaty
- ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych
- ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych
- ustawa z dnia 09 stycznia 2020 roku o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów

- ustawa z dnia 07 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- ustawa z dnia 04 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci
- ustawa z dnia 04 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji
- ustawa z dnia 24 stycznia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym
- ustawa z dnia 05 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2021 roku Prawo ochrony środowiska
- ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym
- inne ustawy nakładające na gminę wykonanie zadań
- akty wykonawcze do wymienionych ustaw
- uchwały Rady Gminy w Poraju
- zarządzenia, pełnomocnictwa i upoważnienia Wójta Gminy Poraj
- zawarte umowy i porozumienia.

W realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poraju współpracuje z:

- Sądem Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich
- Ośrodkami pomocy społecznej
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowym Urzędem Pracy
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną
- Komendą Powiatową Policji oraz Prokuraturą
- Centrum Integracji Społecznej
- Domami Pomocy Społecznej
- Schroniskami dla bezdomnych
- Zespołem Opieki Zdrowotnej,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych
- Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
- Komornikami
- Szkołami i przedszkolami
- Organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie pomocy społecznej
- Śląskim Urzędem Wojewódzkim

oraz innymi podmiotami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poraju zajmuje 4 pomieszczenia na parterze budynku przy ul. Górniczej 21. bez barier architektonicznych gwarantujących łatwy dostęp dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich czy wózkami dziecięcymi.

Podstawowym celem Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Działania Ośrodka nakierowane są na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w środowisku społecznym oraz tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

Plan budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poraju (rozdział 85219 Ośrodki Pomocy Społecznej) wynosił 694 227,00 zł. W 2021 r. wydatkowano kwotę 671 677,26 zł.
W ramach tego rozdziału Ośrodek ponosi koszty obsługi prawnej, obsługi informatycznej, Inspektora Ochrony Danych, opłat pocztowych, domeny i serwisu technicznego obsługiwanych programów, dostęp do portalu LEX Pomoc Społeczna i E-Podatnik, koszty badań pracowniczych i szkoleń BHP, koszty materiałów biurowych, sprzętu komputerowego, serwera, materiałów niezbędnych do stworzenia punktu podawczego, środków czystości, szkolenia pracowników i ryczałty na dojazdy dla pracowników w środowisku, ekwiwalent za odzież i obuwie robocze oraz pranie odzieży roboczej, wynagrodzenie przyznanie przez Sąd dla opiekuna prawnego, a także wynagrodzenia pracowników i odpis na ZFŚS.

ROZDZIAŁ II
POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna polega w szczególności na:
- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń
- pracy socjalnej
- prowadzeniu i rozwijaniu niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi:
- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych
- sporządzanie, zgodnie z art.16a, oceny w zakresie pomocy społecznej
- praca socjalna
- udzielanie schronienia
- zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym
- opracowywanie i realizacja projektów socjalnych
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, w tym na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych
- dożywianie dzieci
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym
- kierowanie do domu pomocy i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy w tym domu
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków w związku z klęską żywiołową lub ekologiczną
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

O pomoc finansową na podstawie ustawy o pomocy społecznej mogą ubiegać się osoby, których dochód w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego: na osobę samotnie gospodarującą 701 zł oraz 528 zł na osobę w rodzinie.

Tabela I. Najczęstsze powody udzielenia pomocy rodzinom w 2021 roku

Powody udzielania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	**63**	**109**
niepełnosprawność	**42**	**44**
długotrwała lub ciężka choroba	**42**	**58**
bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem)	**24**	**90**
bezrobocie	**24**	**47**
potrzeba ochrony macierzyństwa	**23**	**92**
alkoholizm	**8**	**8**
bezdomność	**3**	**4**

Rodzaje świadczeń z pomocy społecznej

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli Jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej oraz pełnoletniej osobie pozostającej

w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej m.in. na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona.

Umieszczenie w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Posiłek to doraźna lub okresowa pomoc w postaci jednego gorącego posiłku dziennie i przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Pomoc ta przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków. Osoby potrzebujące zostały objęte pomocą w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" oraz pomocą w formie zasiłku celowego w zamian za gorący posiłek na zakup żywności lub posiłku.

Udzielenie **schronienia** następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia.

Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"

W 2021 roku z dożywiania skorzystało 40 osób, w tym 21 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej oraz 19 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej.

Ogółem na realizację zadania wykorzystano kwotę 17 215,00 zł, w tym 3 443,00 zł w ramach środków własnych oraz 13 772,00 zł w ramach dotacji celowej z budżetu państwa. Koszt jednego gorącego posiłku to kwota 5,00 zł. płacona szkole na podstawie zawartego Porozumienia pomiędzy Ośrodkiem a Szkołami oraz na podstawie noty księgowej, rachunku lub faktury.

Pomoc żywnościowa dla najbardziej potrzebujących

W celu uzupełnienia oferty pomocowej tut. Ośrodek podjął współpracę z Bankiem Żywności Oddział w Częstochowie i w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Pracownicy socjalni przy wsparciu Ochotniczej Straży Pożarnej w Kuźnicy Starej przygotowują i wydają paczki żywnościowe. Pomoc realizowana jest na podstawie umowy na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących.

W Podprogramie 2021 wydano 26 325 sztuk żywności w postaci 1 116 paczek dla 242 osób. Na opłacenie kosztów transportu artykułów żywnościowych wykorzystana została kwota 2 779,35 zł.

Karty do Biedronki

We współpracy z Caritas Archidiecezji Częstochowskiej GOPS w Poraju realizuje Program charytatywnej pomocy najuboższym seniorom.

W 2021 roku 8 seniorom wydano Karty o wartości 150,00 zł miesięcznie (na okres 10 miesięcy każda karta). Umożliwiają one zakup artykułów spożywczych, artykułów higienicznych oraz środków czystości w sklepach Biedronka.

Tabela II. Katalog świadczeń z pomocy społecznej wypłaconych w 2021 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba osób/rodzin	Kwota
zasiłki stałe	**58**	**318 863,00**
zasiłki okresowe	**33**	**17 747,00**
zasiłki celowe	**40**	**10 980,00**
w tym specjalne zasiłki celowe	5	4 740,00
sprawienie pogrzebu	**1**	**4 270,00**
posiłek	**137**	**72 283,00**
opłacenie pobytu w Domu Pomocy Społecznej	**9**	**262 946,00**
usługi opiekuńcze	**19**	**32 452,00**
schronienie dla osoby bezdomnej	**1**	**14 600,00**
Opłacenie pobytu w Domu Samotnej Matki i Dziecka	**2**	**8 536,00**
wynagrodzenie dla opiekuna prawnego	**1**	**3 600,00**

Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

W myśl zapisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, pracownicy socjalni prowadzą postępowania w celu wydania decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla osoby nieubezpieczonej. Prawo do świadczeń przyznawane jest na okres 90 dni na wniosek świadczeniobiorcy od dnia złożenia wniosku, bądź na wniosek świadczeniodawcy od dnia udzielenia świadczenia osobie przyjętej do Szpitala w trybie nagłym.

Decyzja wydawana jest po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i potwierdzeniu, że osoba spełnia kryterium dochodowe określone w art. 8 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W 2021 roku przeprowadzono 10 postępowań w przedmiotowej sprawie, w tym wydano 9 decyzji przyznających prawo ubezpieczenia zdrowotnego i 1 decyzję odmowną.

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Stypendium szkolne przysługuje:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7 ustawy o systemie oświaty, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki
- uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki
- słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota 528 zł.

Stypendium szkolne przyznaje się w wysokości nie niższej niż 80% i nie wyższej niż 200% kwoty zasiłku rodzinnego przyznawanego na dziecko w wieku powyżej 5 lat do ukończenia 18 roku życia oraz na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym.
W 2021 roku wypłacono stypendium szkolne dla 19 uczniów na kwotę 12 846,30 zł., w tym 2 569,26 zł ze środków własnych.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

W 2021 roku nie wypłacono zasiłku szkolnego.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

W 2021 roku wpłynęło 25 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny, przyznano 75 kart.

Praca socjalna

Pracownicy socjalni systematycznie realizują szeroko rozumianą pracę socjalną, która ma na celu poprawę funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym. Na bieżąco rozpoznawane są potrzeby mieszkańców i udzielana pomoc zgodna z możliwościami Ośrodka. Podejmowana jest także współpraca z innymi organizacjami społecznymi i pozarządowymi na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pracownicy socjalni udzielają osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy.

Pracownicy udzielają licznych porad i wskazówek w zakresie codziennego funkcjonowania, w tym dotyczących ubioru dostosowanego do pory roku, zdrowego odżywiania, korzystania z pomocy medycznej. Rozeznawanie potrzeb mieszkańców i ustalanie planu pomocy odbywa się podczas przeprowadzanych wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania, które stanowią również podstawę do wydania decyzji administracyjnej o przyznaniu pomocy.

Pracownicy nie pozostają również obojętni wobec osób uzależnionych od alkoholu. Osoby te na bieżąco motywowane są do podjęcia leczenia odwykowego, a w przypadku osób niechętnych do podjęcia współpracy zawierany jest kontrakt socjalny. Żadna ze zgłaszających się o pomoc osób – nie pozostała bez pomocy.

W dobie pandemii Covid-19 bezpośredni kontakt z rodzinami był nieco utrudniony. Jednak pracownicy socjalni byli w stałym kontakcie telefonicznym z rodzinami. Wizyty w rodzinach odbywały się z zachowaniem wszystkich wytycznych sanitarnych w dobie pandemii.

W 2021 roku pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną na rzecz 87 rodzin, w których przebywa 171 osób. Zawarto 25 kontraktów socjalnych z klientami Ośrodka w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Usługi opiekuńcze

Dla osób, które ze względu na wiek i chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy drugiej osoby tut. Ośrodek świadczy usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Usługi te zaspokajają codzienne potrzeby życiowe, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację czy kontakt z otoczeniem i świadczone są przez 3 opiekunki domowe zatrudnionych łącznie w wymiarze 2 etatów.

W ciągu roku 2021 usługami objęte zostały 24 samotne i niepełnosprawne osoby.

Ośrodek realizuje również Program Opieka 75+, w ramach którego pomocą usługową w roku 2021 objęto 20 osób.

Gmina Poraj przystąpiła do realizacji programu „Wspieraj Seniora". Z programu mogą skorzystać osoby starsze, samotne i niepełnosprawne, które nie otrzymują wsparcia w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach programu Seniorom dostarczane są artykuły spożywcze, leki i środki higieny osobistej, których koszty pokrywa Senior. W 2021 roku zorganizowano wsparcie dla 15 osób.

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

Od 01 czerwca 2021 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poraju przystąpił do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej - edycja 2021". Program realizowany był od 01.06. 2021 r. do 31.12.2021 r. Gmina Poraj na realizację programu otrzymała środki z Funduszu Solidarnościowego w wysokości 56 300,10 zł.

Celem programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia przy wykonywaniu czynności dnia codziennego, poprawie funkcjonowania w życiu społecznym, ograniczaniu skutków niepełnosprawności, stymulacji do podejmowania aktywności na różnych szczeblach życia codziennego. Program miał również na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Osoby te miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m. in. przy: załatwianiu spraw urzędowych, wyjściu, powrocie lub dojazdach do wybranych przez uczestnika miejsc, czynnym uczestnictwie w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych i sportowych.

Centrum Integracji społecznej

Na terenie Gminy Poraj funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej. Zadaniem CIS jest świadczenie usług służących reintegracji społecznej i zawodowej osobom długotrwale bezrobotnym, bezdomnym, osobom niepełnosprawnym, uzależnionym od alkoholu i narkotyków, chorym psychicznie, zwalnianym z zakładów karnych oraz uchodźcom.

Na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym tut. Ośrodek kieruje mieszkańców Gminy do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej w Poraju. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego wydawane jest skierowanie na okres próbny, który trwa 1 miesiąc, a następnie osoby kwalifikowane są na okres 11 miesięcy. Do Centrum kierowane są osoby które, ze względu na swoją sytuację życiową, nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Uczestnicy CIS w Poraju biorą udział w zajęciach w jednym z warsztatów:

- remontowo- budowlanym
- ogrodniczo- porządkowym
- pocztowym (doręczanie przesyłek na terenie Gminy Poraj)

oraz uczestniczą w spotkaniach edukacyjnych, doradztwie zawodowym i terapii psychologicznej.

Każdy uczestnik CIS otrzymuje wynagrodzenie, premię motywacyjną i posiłek.
W 2021 roku tut. Ośrodek wydał 25 skierowań do CIS w Poraju.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i odpłatność za pobyt

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

W 2021 roku w domach pomocy społecznej przebywało 9 osób. Odpłatność za pobyt w DPS ponosi mieszkaniec w wysokości 70% swojego uposażenia. Różnicę między odpłatnością mieszkańca a kosztem utrzymania w DPS pokrywa gmina, z której pochodzi mieszkaniec.

Tabela III. Koszt utrzymania mieszkańców w Domach Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej	Koszt utrzymania mieszkańca DPS w 2020 roku	Ilość mieszkańców Gminy Poraj umieszczonych w DPS
Dom Pomocy Społecznej „Relax" w Brodach	3 580,00	1
Dom Pomocy Społecznej w Zawierciu	4 034,00	2
Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach	3 523,00	2
Dom Pomocy Społecznej „Zameczek" w Lublińcu	4 641,00	1
Dom Pomocy Społecznej w Turowie	3 865,00	2
Dom Pomocy Społecznej w Blachowni	3 715,00	1

W 2021 roku z tytułu odpłatności za pobyt w Domach Pomocy Społecznej Gmina Poraj poniosła koszty w wysokości 262 946,00 zł.

ROZDZIAŁ IV
ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Wraz z zasiłkiem rodzinnym wypłacane są dodatki do zasiłku z tytułu:

- urodzenia dziecka
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- samotnego wychowywania dziecka
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- kształcenia i rehabilitacji dziecka
- rozpoczęcia roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i jest niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

O zasiłek rodzinny mogą ubiegać się:

- rodzice/jeden z rodziców albo opiekun prawny dziecka
- opiekun faktyczny dziecka
- osoba pełnoletnia ucząca się w szkole lub szkole wyższej, która nie jest na utrzymaniu rodziców, ze względu na śmierć rodziców lub orzeczenie przez sąd prawa do alimentów z ich strony.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne 764 zł. W przypadku przekroczenia dochodu, zasiłek rodzinny jest przyznawany w pomniejszeniu o taką kwotę, o jaką przekroczono wymagany dochód.

Zasiłek rodzinny wynosi:

- 95 zł na dziecko do ukończenia 5 roku życia
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia
- 135 zł na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Wysokość dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka – jednorazowo 1000 zł na każde dziecko
- opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego – 400 zł miesięcznie
- samotnego wychowywania dziecka - 193 zł na dziecko, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95 zł na trzecie i kolejne dziecko
- kształcenia i rehabilitacji dziecka - 90 zł do ukończenia 5 roku życia, a 110 zł powyżej 5 lat
- z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - 69 zł oraz 113 zł w przypadku dziecka niepełnosprawnego 113 zł
- rozpoczęcia roku szkolnego - 100 zł.

Świadczenia opiekuńcze

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek w wysokości 215,84 zł przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, które sprawują opiekę nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, nie podejmując zatrudnienia ani innej pracy zarobkowej, a warunkiem jego otrzymania jest spełnienie kryterium dochodowego w rodzinie osoby sprawującej opiekę i osoby wymagającej opieki. Świadczenie wynosi 620 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobom, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie Jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W 2020 roku świadczenie wynosiło 1830 zł miesięcznie.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „Becikowe"

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się zapomogę w wysokości 1000 zł. Do świadczenia uprawnieni są: matka lub ojciec dziecka, opiekun prawny lub faktyczny dziecka, jeśli dochód rodziny na osobę nie przekracza 1920 zł. W 2021 roku wypłacono 52 świadczenia.

Świadczenia rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przyznawane jest osobom, które ze względu na swoją sytuację zawodową nie mogą korzystać z urlopu macierzyńskiego tj:

- matce albo ojcu dziecka
- opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego do ukończenia 10 roku życia
- rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego do ukończenia 10 roku życia
- osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego do ukończenia 10 roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przyznawane jest w wysokości 1000,00 zł miesięcznie.

Tabela IV. Katalog świadczeń rodzinnych wypłaconych w 2020 roku

Rodzaj świadczenia	Ilość	Kwota
świadczenia rodzinne wraz z dodatkami	359	**642 646,00**
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	47	**47 000,00**
świadczenia rodzicielskie	19	**117 254,00**
świadczenia pielęgnacyjne	66	**1 444 673,00**
specjalny zasiłek opiekuńczy	1	**6 200,00**
zasiłek dla opiekuna	3	**8 680,00**
zasiłek pielęgnacyjny	475	**1 160 574,00**

Od niektórych świadczeń rodzinnych i opiekuńczych została opłacona składka społecznych w wysokości 300 388,00 zł.

Świadczenia wychowawcze „500+”

Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje:

- matce, ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca
- opiekunowi faktycznemu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu opiekuna faktycznego
- opiekunowi prawnemu dziecka
- dyrektorowi domu pomocy społecznej.

Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia przez dziecko 18-go roku życia.

W przypadku:

- urodzenia dziecka,
- ukończenia przez dziecko 18 roku życia,
- gdy dziecko jest pod naprzemienną opieką obydwojga rodziców rozwiedzionych żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu

kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia wychowawczego ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego.

W 2021 roku z tytułu świadczeń wychowawczych wypłacono 9 416 577,00 zł.

Dobry Start „300+”

Program „Dobry Start” to inwestycja w edukację polskich dzieci. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Rodziny otrzymają świadczenie bez względu na dochód.

Świadczenie „300+” przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20-go roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymają świadczenie do ukończenia przez nie 24-go roku życia.

Świadczenie „300+” nie przysługuje na dzieci uczęszczające do przedszkola oraz dzieci realizujące roczne przygotowanie przedszkolne w tzw. zerówce w przedszkolu lub szkole. Program nie obejmuje również studentów.

Od 01 lipca 2021 r. zadanie „300+” zostało przekazane do realizacji przez ZUS.

Świadczenia „Za życiem”

O przyznanie świadczenia może ubiegać się osoba, która urodziła żywe dziecko i posiada zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie wypłacane jest jednorazowo w wysokości 4 000,00 zł.

W 2021 roku wypłacono jedno świadczenie „Za życiem”.

Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy jest częściową pomocą w opłatach za mieszkanie dla osób o niskich dochodach. Świadczenie to jest uzależnione od 3 kryteriów: tytułu prawnego do lokalu, kryterium dochodowego i powierzchni mieszkania.

W 2021 roku nie wypłacano dodatków mieszkaniowych.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane są za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne oraz uczestników Centrum Integracji Społecznej.

Tabela V. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacone w 2021 roku

Rodzaj składki	Kwota
Składka zdrowotna za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	**28 243,53**
Składka zdrowotna za uczestników Centrum Integracji Społecznej	**11 668,05**
Składka zdrowotna za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	**60 820,04**

Fundusz Alimentacyjny

Osobą uprawnioną do funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone alimenty od rodzica, również na podstawie ugody zawartej przed Sądem, jeżeli ich egzekucja jest bezskuteczna.

Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego przysługują na dziecko:

- do ukończenia przez nie 18 roku życia
- do ukończenia 25 roku lat, pod warunkiem, że się uczy w szkole, a na dziecko ze znacznym stopniem niepełnosprawności świadczenia przysługują bez względu na wiek.

Prawo do świadczeń przysługuje, jeżeli dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza 800 zł, a od 01.10.2020 r. 900 zł.

W 2021 roku z Funduszu Alimentacyjnego wypłacono 257 727,00 zł.

W przypadku bezskuteczności egzekucji prowadzone są postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zarobkowej, stanu zdrowia dłużnika oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej.

W 2021 roku dłużnicy alimentacyjni zwrócili 105 411,32 zł.

ROZDZIAŁ III
WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Szeroko rozumiana profilaktyka, a więc pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka oraz praca z rodziną biologiczną została zdefiniowana jako zadanie gminy, a rodzina i instytucjonalna piecza zastępcza jako zadnie powiatu.

Realizację zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. 2021 r. poz. 159/. Zarządzeniem nr 12/ 2012 r. Wójta Gminy Poraj z dnia 2 kwietnia 2012 r. zlecono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Poraju.

Zadania wynikające z ustawy są realizowane dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Gminny Program Wspierania Rodziny

Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Poraju jako organizatora pracy z rodziną należy między innymi opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

3-letni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Poraj na lata 2020 - 2022 został przyjęty Uchwałą nr 113(XV)20 Rady Gminy Poraj z dnia 27 lutego 2020 r. Przyjmuje on do realizacji 7 celów operacyjnych, których głównym zadaniem jest tworzenie warunków umożliwiających optymalną opiekę i wychowanie dziecka poprzez wzmacnianie rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

W 2021 roku tut. Ośrodek w ramach realizacji zadań Gminnego Programu podjął następujące działania:

- kontynuował zatrudnienie asystenta rodziny, na rzecz rodzin niewydolnych wychowawczo
- prowadził konsultacje i poradnictwa specjalistycznego, w tym: socjalne, psychologiczne, terapeutyczne i mediacje
- współuczestniczył w organizacji wypoczynku dla 2 dzieci
- udzielał pomocy materialnej
- systematycznie współpracował z Sądem Rejonowym , Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myszkowie, Placówką Opiekuńczo- Wychowawczą w Żarkach Letnisko, rodzinami zastępczymi, Komisariatem Policji w Koziegłowach, Kuratorami, Ośrodkiem Środowiskowej Pomocy Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych zapewniane jest wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz ustalenie przyczyn kryzysu w rodzinie
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny
- podnoszeniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny
- pomocy w integracji rodziny
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za Jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Asystent rodziny

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu Jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Wspiera rodziny wychowujące dzieci, w których występują problemy trudne do pokonania samodzielnie przez tę rodzinę, pomaga również rodzicom ubiegającym się o odzyskanie władzy rodzicielskiej. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Asystent pracuje w elastycznym i nienormowanym czasie pracy, jest mobilny i dyspozycyjny, co ułatwia mu dostosowanie powierzonych mu zadań do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb.

Efektem prawidłowo prowadzonej pracy asystenta z rodziną powinno być pozostanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziców, jeżeli już zostało umieszczone poza rodziną.

Pomoc świadczona przez asystenta rodziny jest zawsze prowadzona za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem własnych możliwości tej rodziny oraz wsparcia zewnętrznego. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy na mocy postanowienia Sądu Rodzinnego, rodzinie przydzielony zostaje asystent rodziny jako bezwzględnie konieczna metoda wsparcia jej funkcjonowania.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi
- wspieranie aktywności społecznej rodzin

- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psycho- edukacyjnych
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi ośrodka pomocy społecznej
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą oraz innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. W roku 2021 roku wsparciem asystenta objętych było 12 rodzin, w których wychowuje się 24 dzieci. Trzy rodziny postanowieniem Sądu Rodzinnego w Myszkowie były zobowiązane do współpracy z asystentem.

W gminie Poraj w 2021 roku zatrudniony był jeden asystent na umowę o pracę, w systemie zadaniowego czasu pracy (pomoc była świadczona przez ośmiogodzinny czas pracy od 8 do 20), co w dużej mierze przyczyniło się do profesjonalnego wsparcia.

W okresie sprawozdawczym samorządy gminne zostały pozbawione dofinansowania kosztów wynagrodzenia asystentów rodzin z budżetu państwa, jak to bywało w latach wcześniejszych.
Całkowity koszt związany z zatrudnieniem asystenta poniosła Gmina Poraj w kwocie 42 336,37 zł.

Współfinansowanie pieczy zastępczej

Na dzień 31.12.2021 r. na terenie Gminy Poraj 15 dzieci przebywało w 11 rodzinach zastępczych i 1 Domu Dziecka. W ciągu roku rozwiązała się 1 rodzina zastępcza i 1 dziecko opuściło Dom Dziecka. Wychowankowie osiągnęli pełnoletność i usamodzielniły się.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 10.03.2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej od 01.06.2018 r. rodzina zastępcza otrzymuje miesięczne świadczenie w wysokości:
1/ spokrewniona – 746,00 zł
2/ niezawodowa, zawodowa lub rodzinny dom dziecka - 1 131,00 zł

oraz dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w przypadku umieszczenia dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w wysokości 211,00 zł miesięcznie.

Ponadto rodzina zastępcza otrzymuje świadczenie zwane dalej „dodatkiem wychowawczym" na każde dziecko do ukończenia przez niego 18 roku życia w wysokości 500,00 zł miesięcznie oraz świadczenie „Dobry start" na dziecko uczące się w szkole do 20 roku życia, a w przypadku dziecka niepełnosprawnego do 24 roku życia w wysokości 300,00 zł.

Od 2012 roku do zadań własnych gmin należy współfinansowanie pobytu dziecka pochodzącego z danej gminy w pieczy zastępczej. W pierwszym roku pobytu dziecka współfinansowanie wynosi 10% kosztów utrzymania, w drugim roku 30%, a w trzecim 50%.

W roku 2021 roku plan na realizację zadania w ramach rozdziału 85504 - Wspieranie rodziny wynosił 224 572,00 zł, z którego kwotę 121 773,09 zł wydatkowano na współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Gmina Poraj podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, który został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Poraj Nr 32/2011 z dnia 06.07.2011r. w sprawie powołania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Obsługę Zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poraju, a funkcja przewodniczącego Zespołu powierzona została Kierownikowi Ośrodka. Posiedzenia całego Zespołu odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Zespół interdyscyplinarny tworzy grupy robocze, które spotykają się w miarę potrzeb. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty".

W 2021 roku do Zespołu wpłynęło 20 Niebieskich Kart. Do programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy domowej realizowanego w PCPR w Myszkowie zgłoszono 14 osób, do Prokuratury Rejonowej w Myszkowie złożono 5 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa, wobec 5 rodzin wystosowano wnioski do Sądu Rodzinnego w Myszkowie o wgląd w sytuację rodziny, wystosowano wnioski wobec 2 dzieci do szkół i 1 dziecka do przedszkola o objęcie wsparciem psychologiczno- pedagogicznym, 3 osoby zgłoszono do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poraju celem podjęcia leczenia odwykowego. 2 rodziny wielodzietne objęto szczególną pracą i nadzorem asystenta rodziny i pracownika socjalnego. Pracownicy socjalni stale monitorują środowiska zagrożone przemocą i pozostają w ścisłej współpracy z funkcjonariuszami Policji, pedagogami, kuratorami sądowymi.

Wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży

Mając na uwadze dobro najmniejszej grupy mieszkańców Gminy Poraj, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poraju w dniu 10.11.2020 roku podpisał Porozumienie współpracy na rzecz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w ramach działalności Ośrodka Środowiskowej Pomocy Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Centrum Medycznym „EDEN" w Myszkowie.

Oferta pomocy Ośrodka skierowana jest dla dzieci i młodzieży, które nie wymagają interwencji psychiatry, ale mają trudności w zrozumieniu swoich potrzeb, emocji i zachowań, spotykają się z licznymi sytuacjami kryzysowymi, problemami komunikacyjnymi z rodzicami, rodzeństwem, nauczycielami, doświadczają zaburzeń lękowych, depresyjnych, adaptacyjnych, odżywiania, psychosomatycznych, zachowują się agresywnie, impulsywnie i stosują zachowania autodestrukcyjne.

Udzielenie pomocy nie wymaga skierowania, a wizyty są bezpłatne w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

ROZDZIAŁ V
PROGRAM „CZYSTE POWIETRZE"

Czyste Powietrze to kompleksowy program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne.

Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych, by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami/współwłaścicielami domów jednorodzinnych/wydzielonych lokali mieszkalnych.

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania, może złożyć żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

W Gminie Poraj wydawanie zaświadczeń zostało zlecone tutejszemu Ośrodkowi. W 2021 roku wydano 103 zaświadczenia.

ROZDZIAŁ VI
PODSUMOWANIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poraju wykonuje szereg zadań mających na celu poprawę jakości życia i funkcjonowania mieszkańców Gminy Poraj w środowisku społecznym. Pracownicy zadania swoje wykonują z pełnym zaangażowaniem, starając się stale podnosić jakość świadczonej pomocy. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Aby skutecznie realizować zadania pomocowe Gmina posiadać musi odpowiednią infrastrukturę pomocową, dysponować zasobami kadrowymi oraz zabezpieczyć środki umożliwiające realizację tych zadań.

Na efektywne realizowanie zadań w obszarze pomocy społecznej ma wpływ dobra współpraca podmiotów działających na rzecz poprawy poziomu życia mieszkańców. Coraz większego znaczenia nabiera wspólne działanie w celu poszukiwania skutecznych form pomocy.

W 2021 roku wykonanie budżetu wyniosło 15 380 019,47 zł.

Podsumowując

- w 2021 roku liczba osób ubiegających się o pomoc kształtowała się na podobnym poziomie w porównaniu do 2020 roku
- w okresach zdalnego nauczania z powodu Covid-19, zwiększyła się liczba wnioskodawców ubiegających się o pomoc finansową
- kumulują się powody udzielania pomocy: ubóstwu często towarzyszy bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo– wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz niepełnosprawność czy alkoholizm
- zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych w Gminie Poraj, dzięki intensywnej pracy pracowników socjalnych, którzy efektywnie aktywizowali zawodowo bezrobotnych do Centrum Integracji Społecznej
- gwałtownie wzrastają koszty utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej, a tym samym wydatki Gminy w tym zakresie
- trudno przewidzieć koszty ponoszone na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Z poważaniem

Małgorzata Pawlik- Karcz
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Poraju